

Sygn. akt II S 147/21

POSTANOWIENIE

Dnia 24maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Oleksiak (sprawozdawca)

Sędziowie: Anna Nowak

Liliana Kaltenbek

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2021 r. roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. S. i T. S.

przy uczestnictwie Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dotyczącej postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, sygnatura akt I C 919/20/P,

postanawia:

I. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie, Wydział I Cywilny pod sygn. I C 919/20/P nastąpiła przewlekłość postępowania;

II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie na rzecz każdego ze skarżących kwotę 3.500 (trzy tysiące pięćset) złotych,

III. w pozostałym zakresie żądanie oddalić;

IV. polecić Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie zwrot na rzecz każdego ze skarżących kwoty po 200 (dwieście) złotych tytułem uiszczonej opłaty od skargi,

V. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Podgórze w Krakowie na rzecz skarżących kwotę po 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania .

SSO Anna Nowak SSO Katarzyna Oleksiak SSO Liliana Kaltenbek

UZASADNIENIE

W skardze złożonej dnia 9 marca 2021 r., w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skarżący D. S. i T. S. wnieśli o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie pod sygn. XII C 483/15/P – aktualna sygnatura I C 919/20/P

2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz każdego ze skarżących po 10.000 zł;

3. zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie kosztów tego postępowania.

Zdaniem skarżących postępowanie trwa dłużej niż jest to konieczne, zaś jego długotrwałość jest dla nich szczególnie dotkliwa. W uzasadnieniu skargi skarżący wskazali, iż ich pozew przeciwko W. Ł. o eksmisję i zapłatę kwoty 11.360,70 zł został wniesiony do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie w dniu 26 maja 2014 r. Po rozprawach w dniach 15.09.2014 r. i 17.12.2014 r. Sąd Rejonowy w dniu 17.12.2014 r. wydał wyrok zaoczny nakazujący pozwanym eksmisję i zapłatę kwoty 11.360,70 zł. Pozwani wnieśli sprzeciw od tego wyroku. W kolejnych latach odbyły się rozprawy w dniach: 30.11.2015 r., 13.04.2016 r., 30.11.2016 r., 29.03.2017 r., 12.07.2017 r., 13.02.2019 r., 12.09.2019 r. Skarżący wskazali, iż pozwani od połowy 2013 r. zalegają z zapłatą czynszu, a od 2014 r. zarówno z zapłatą czynszu najmu, jak i płatnościami należnymi wspólnocie mieszkaniowej, które skarżący muszą pokrywać z własnych środków. Podnieśli, iż są osobami w wieku emerytalnym, mieszkanie zajmowane przez pozwanych miało być ich zabezpieczeniem, a tymczasem wiąże się z ponoszeniem ciężarów finansowych. Wskazali, iż:

od daty rozprawy w dniu 12 września 2019 r. sprawa nie zmierza do rozstrzygnięcia, stoi w miejscu; Sąd nie przeprowadza dowodów ani nie kończy sprawy; kolejne postępowanie, w którym skarżący domagają się zapłaty za korzystanie z mieszkania w następnych latach, początkowo toczące się pod sygn. akt I C 358/18/P zostało przyłączone do sprawy z 2014 r. (XII C 483/15/P); w ramach tego postępowania pozwana W. Ł. złożyła pozew wzajemny; połączone sprawy zostały przeniesione z Wydziału XII do Wydziału I Cywilnego i zarejestrowane pod nową sygnaturą.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa – Wiceprezes Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, przedstawiając tok czynności podejmowanych w postępowaniu objętym skargą, wniósł o jej oddalenie wskazując na prawidłowość podjętych w sprawie czynności.

Sąd Okręgowy ustalił, iż z akt sprawy o sygn. I C 919/20/P (poprzednio XII C 483/15/P, I C 2350/14/P) wynika, że:

W dniu 26 maja 2014 roku (data wpływu) powodowie D. S. i T. S. reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adw. B. P. złożyli pozew o eksmisję i o zapłatę przeciwko W. Ł.. Zarządzeniem z dnia 6 czerwca 2014 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 15 września 2014 roku, o czym zawiadomiono strony postępowania oraz Gminę Miejską K. za doręczeniem odpisu pozwu z załącznikami, ponadto Sąd Rejonowy wezwał do złożenia w dwóch egzemplarzach odpowiedzi na pozew w terminie dwóch tygodni i zgłoszenia w nim wszelkich twierdzeń i dowodów pod rygorem ich pominięcia, dodatkowo Sąd zwrócił się do GUP, (...), US, MOPS o nadesłanie stosownych zaświadczeń; wezwania ekspediowano zgodnie z zarządzeniem sędziego referenta. W dniu 11 września 2014 roku wpłynęło pismo Gminy Miejskiej K. działającej jako interwenient uboczny, w którym oznaczono osoby zameldowane pod wskazanym adresem. W dniu 15 września 2014 roku odbyła się rozprawa, podczas której Sąd zobowiązał pełnomocnika powodów do wskazania wszystkich osób zamieszkujących w lokalu przy ul. (...) w terminie 2 tygodni pod rygorem zawieszenia postępowania, celem powyższego rozprawę odroczył z terminem na piśmie. Strona powodowa pismem z dnia 23 września 2014 roku wykonała zobowiązanie oraz wniosła o wezwanie pozostałych wskazanych pozwanych. Zarządzeniem z dnia 16 października 2014 roku sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 17 grudnia 2014 roku, w tym dniu Sąd Rejonowy wydał wyrok zaoczny, w którym nakazano pozwanym W. Ł., P. W. (1), A. Ł., K. Ł., L. B., F. Ł., aby opuścili i opróżnili z rzeczy lokal mieszkalny położony w K. przy ul. (...) i wydali go powodom D. S. i T. S. (pkt I.), ustalono, iż pozwanym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego (pkt II.) oraz zasądzono od pozwanych W. Ł., P. W. (1), K. Ł. solidarnie na rzecz powodów D. S. i T. S. kwotę 11.360,70 zł (pkt III.). Ponadto zasądzono od pozwanych W. Ł., P. W. (1), K. Ł. solidarnie na rzecz powodów D. S. i T. S. kwotę 3.323,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt IV.) oraz zasądzono od pozwanych W. Ł., P. W. (1), K. Ł. solidarnie na rzecz interwenienta ubocznego Gminy Miejskiej K. kwotę 40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt V.). Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności (pkt VI.). W dniu 6 lutego 2014 roku od wyroku zaocznego pozwana W. Ł. wniosła sprzeciw, żądając uchylecia wyroku zaocznego, oddalenia powództwa, zasądzenia od powoda na rzecz strony powodowej kosztów sądowych, zwolnienie strony pozwanej z kosztów sądowych, zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności oraz przyjęcie do procedowania pozwu wzajemnego, załączonego do sprzeciwu. Zarządzeniem z dnia 24 marca 2015 roku sędzia referent wezwał pełnomocnika powoda do sprecyzowania żądania pisma, zarządził doręczenie odpisu wyroku zaocznego z pouczeniem o sprzeciwie pozwanym K. Ł., P. Ł. oraz ich małoletnim dzieciom (osobno na

ręce matki). Ponadto sędzia referent wezwał pozwaną W. Ł. do usunięcia braków formalnych złożonego sprzeciwu w terminie jednego tygodnia pod rygorem jego odrzucenia; wezwania ekspediowano zgodnie z zarządzeniem sędziego. Pismem z dnia 4 maja 2015 roku pozwana W. Ł. uzupełniła braki formalne. Zarządzeniem z dnia 29 maja 2015 roku Przewodniczący składu orzekającego zarządził zwrot wniosku pozwanych W. Ł., P. W. (1) i K. Ł. o zwolnienie od kosztów sądowych; zarządzenie doręczono stronom, jednocześnie wzywając pozwaną W. Ł. do usunięcia braków fiskalnych sprzeciwu w terminie jednego tygodnia pod rygorem jego odrzucenia. Zarządzeniem z dnia 17 września 2015 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 30 listopada 2015 roku, o czym zawiadomiono strony. Pismem z dnia 30 listopada 2015 roku strona powodowa zmodyfikowała dotychczasowe stanowisko i wniosła o rozszerzenie powództwa. W dniu 30 listopada 2015 roku odbyła się rozprawa, podczas której Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie P. W. (2) i małoletniego W. W. w charakterze pozwanych, określił pełnomocnikom pozwanych termin 14 dni celem ustosunkowania się do pisma przedłożonego przez pełnomocnika powodów na rozprawie, określił pełnomocnikowi powodów termin 1 tygodnia do przedłożenia 2 odpisów pozwów oraz pisma z dnia 30 listopada 2015 roku pod rygorem zawieszenia postępowania, określił stronom termin 14 dni do zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych pod rygorem ich pominięcia, termin dla pełnomocnika powodów i (...) zaczął biec od dnia doręczenia pism pełnomocników pozwanych; w związku z tym rozprawa została odroczone z terminem na piśmie. Pismem z dnia 7 grudnia 2015 roku strona powodowa w związku z zarządzeniem Sądu, w załączeniu przedłożyła odpisy pozwów i pisma z dnia 30 listopada 2015 roku dla każdego z pozwanych. W dniu 15 grudnia 2015 roku pozwana W. Ł. złożyła wniosek dowodowy. Zarządzeniem z dnia 22 grudnia 2015 roku sędzia referent polecił przedłożyć akta sprawy Przewodniczącemu XII Wydziału Cywilnego, celem rozważenia zmiany sędziego referenta wobec tworzenia nowego referatu i możliwością wyznaczenia rozprawy;

Zarządzeniem z dnia 31 grudnia 2015 roku sprawę przekazano do referatu sędziego SR Joanny Balcerowskiej. Sędzia referent zarządzeniem z dnia 21 stycznia 2016 roku wyznaczył termin rozprawy. W dniu 13 kwietnia 2016 roku odbyła się rozprawa, podczas której Sąd przesłuchał świadka i zobowiązał pozwanych do przedłożenia, w terminie 1 miesiąca, odpisów rozliczeń podatkowych za rok 2015r., pod rygorem odmowy przedstawienia dowodu w sprawie, celem kontynuowania postępowania dowodowego, a w szczególności przesłuchania pozwanych, rozprawę odroczył z terminem na dzień: 13 lipca 2016 roku. Rozprawą z dnia 13 lipca 2016 roku została odroczone wobec usprawiedliwionej nieobecności pozwanych wywołanej z terminem na dzień: 30 listopada 2016 roku. 30 listopada 2016 roku Sąd przesłuchała powoda i pozwaną P. W. (1), wezwał do udziału w sprawie małoletniego J. W. i celem kontynuowania postępowania dowodowego, a w szczególności przesłuchania stron rozprawę odroczył z terminem na dzień 29 marca 2017 roku. Pismem z dnia 22 marca 2017 roku strona powodowa wniosła o wezwanie do udziału w sprawie po stronie pozwanej Z. Ł.. W dniu 29 marca 2017 roku na rozprawie, Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Z. Ł., celem prawidłowego zawiadomienia pozwanych A. Ł. i Z. Ł. oraz doręczenia odpisu pozwu i pism procesowych, rozprawę odroczył na dzień 12 lipca 2017 roku, wzywając strony do osobistego stawiennictwa. Rozprawę z dnia 12 lipca 2017 roku Sąd odroczył na dzień 18 października 2017 roku uwzględniając wniosek pozwanej W. Ł. o odroczenie rozprawy z uwagi na chorobę pozwanej K. Ł.. Na rozprawie w dniu 18 października 2017 roku pozwana W. Ł. wniosła o wyłączenie sędziego SR Joanny Balcerowskiej. Postanowieniem z dnia 8 grudnia 2017 roku (sygn. akt XII C 483/15/P) Sąd Rejonowy oddalił wniosek W. Ł. o wyłączenie od rozpoznania sędziego SR Joanny Balcerowskiej, a postanowieniem z dnia 22 maja 2018 roku Sąd Okręgowy w Krakowie, II Wydział Cywilny Odwoławczy (sygn. akt II Cz 1016/18) oddalił zażalenie pozwanej W. Ł. na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z dnia 8 grudnia 2017 roku (sygn. akt XII C 483/15/P). Akta zwrócono do Sądu Rejonowego 5 czerwca 2018 roku, a dopiero zarządzeniem z dnia 29 października 2018 roku Sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy na dzień 13 lutego 2019 roku. W okresie między 5 czerwca a 29 października 2018 roku procedując wniosek A. Ł. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (oddalony 31 sierpnia 2019 r) i braki formalne pism składanych przez pozwaną W. Ł.. Rozprawa wyznaczona na dzień 13 lutego 2019 roku, została odroczone na 25 kwietnia 2019 roku, z uwagi na nieprawidłowe zawiadomienie pełnomocnika pozwanej. Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2019 roku pozwana W. Ł. wniosła o wyłączenie sędziego zatem rozprawa została odroczone z terminem na piśmie. Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2019 roku oddalono wniosek o wyłączenie sędziego referenta SSR Joanny Balcerowskiej od rozpoznania sprawy. Wnioskiem z dnia 2 lipca 2019 roku strona powodowa wniosła o zabezpieczenie powództwa w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 18.637,15 zł i żądania eksmisji, a zarządzeniem z dnia

30 lipca 2019 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 12 września 2019 roku, o czym zawiadomiono strony oraz wezwano pełnoletnich pozwanych pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania w charakterze stron. Na rozprawie w dniu 12 września 2019 roku Sąd Rejonowy rozpoznała wniosek o zabezpieczenie i do czasu uprawomocnienia się postanowienia o zabezpieczeniu postanowił rozprawę odroczyć z terminem na piśmie oraz wyłączył akta sprawy I C 358/18/P po sporządzeniu kopii protokołu rozprawy z 26 czerwca 2019 roku wraz z pozwem wzajemnym złożonym do tej sprawy i kserokopiami dowodów doręczenia pozwu wzajemnego dołączonymi do akt XII C 483/15/P i zarządził przedłożenie Przewodniczącemu XII Wydziału Cywilnego celem rozstrzygnięcia kwestii przydziału. 8 września 2019 roku pozwana W. Ł. wniosła zażalenie na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia z dnia 12 września 2019 roku z wnioskiem o wyłączenie od orzekania sędziów w drugiej instancji oraz sędziego referenta sprawy. Postanowieniem z dnia 31 października 2019 roku (sygn. akt XII C 483/15/P) oddalono wniosek o wyłączenie sędziego referenta SSR Joanny Balcerowskiej, a zarządzeniem z dnia 31 października 2019 roku Przewodniczący XII Wydziału Cywilnego odpisy postanowienia doręczył stronom postępowania oraz wezwał pełnomocnika pozwanej W. Ł. do przedłożenia w terminie 1 tygodnia 10 odpisów zażalenia na postanowienie z dnia 12 września 2019 roku wniesionego przez pozwaną osobiście pod rygorem odrzucenia zażalenia oraz sprecyzowania wniosku zawartego w treści zażalenia o wyłączenie sędziów poprzez wskazanie w terminie 1 tygodnia, których sędziów pozwana wyłączenia żąda; wezwanie ekspediowano zgodnie z zarządzeniem sędziego. Pismem z dnia 26 listopada 2019 roku W. Ł. wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, XII Wydział Cywilny z dnia 31 października 2019 roku oraz wniosła o wyłączenie sędziego SR Renaty Mleczko od rozpoznawania przedmiotowej sprawy. Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2020 roku (sygn. akt XII C 483/15/P) odrzucono wniosek pozwanej W. Ł. o wyłączenie sędziego Renaty Mleczko oraz wniosek o wyłączenie w drugiej instancji sędziów związanych z Sądem Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2020 roku (sygn. akt XII C 483/15/P) odrzucono zażalenie pozwanej W. Ł. na postanowienie z dnia 26 listopada 2019 roku (XII C 358/18/P), a postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2020 roku (sygn. akt XII C 483/15/P) odrzucono zażalenie pozwanej na postanowienie z dnia 12 września 2019 roku;

W dniu 14 maja 2020 roku w związku ze zmniejszeniem ilości spraw w referacie sędziego SR Joanny Balcerowskiej akta przedłożono do SLPS. Nowy referenta sprawy zarządzeniem z dnia 25 maja 2020 roku zarządził zwrot wniosku pełnomocnika W. Ł. o zwolnienie od opłaty od zażalenia na postanowienie z dnia 12 września 2019 roku; odpis zarządzenia doręczono pełnomocnikowi W. Ł. wraz z wezwaniem do usunięcia braków formalnych zażalenia na postanowienie z dnia 12 września 2019 roku poprzez uiszczenie opłaty od zażalenia w wysokości 180 zł w terminie jednego tygodnia pod rygorem odrzucenia zażalenia; sędzia zarządził doręczenie odpisu postanowienia z dnia 8 grudnia 2017 roku z pouczeniem o zażaleniu A. Ł., P. W. (2), mał. W. W., mał. J. W. do rąk P. W. (1), Z. Ł.; przewodniczący składu orzekającego wezwał nadto W. Ł. do przedłożenia odpisu aktu urodzenia o ile pozostaje ona w związku małżeńskim - w terminie 14 dni pod rygorem przyjęcia, że nie pozostaje ona w związku małżeńskim i nie pozostawała w nim czasie trwania spornej umowy najmu, a także zobowiązał W. Ł. do przedłożenia potwierdzenia wpłaty z dnia 13 maja 2013 r., o której mowa w pozwie wzajemnym w terminie 14 dni pod rygorem ujemnych skutków procesowych; oraz wezwał pełnomocnika powodów do wyszczególnienia poszczególnych pozycji kwotowych odprowadzanych comiesięcznie do Zarządcy Nieruchomości z tytułu lokalu przy ul. (...) w K., a które w sumie składają się na dochodzoną opłatę eksploatacyjną (tzn. w jakiej części w miesięcznej opłacie mieszczą się: a) opłaty za prąd, gaz i wodę za lokal nr (...); b) opłaty za prąd, gaz i wodę za udział w częściach wspólnych nieruchomości przy ul. (...) w K.; c) opłaty za wywóz śmieci za lokal nr (...); d) opłaty z tytułu funduszu eksploatacyjnego za lokal nr (...); e) względnie inne opłaty, ze wskazaniem jakie - w terminie 21 dni pod rygorem uznania, iż strona powodowa nie wykazała zasadności dochodzenia zwrotu opłaty z tyt. eksploatacji lokalu przy ul. (...) w K.. Pismem z dnia 17 czerwca 2020 roku W. Ł. zażądała wyłączenia sędziego referenta od rozpoznawania sprawy. Postanowieniem z dnia 3 lipca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, na zasadzie art. 52 § 1 i § 2 k.p.c. oddalił wniosek pozwanej W. Ł. o wyłączenie sędziego referenta w osobie Sędziego Moniki Szczepaniec-Czech oraz odrzucił wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, ze wskazaniem, iż wniosek zawierający żądanie wyłączenia sędziego, który nie jest członkiem składu orzekającego jest niedopuszczalny; odpisy postanowień ekspediowano zgodnie z zarządzeniem sędziego referenta. Pismem z dnia 14 sierpnia 2020 roku W. Ł. wniosła o

ustanowienie pełnomocnika procesowego z urzędu; pismem z dnia 14 sierpnia 2020 roku wniosła o sporządzenie i wydanie uzasadnienia całego postanowienia z dnia 3 lipca 2020 roku, a pismem z dnia 21 września 2020 roku pozwana wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 3 lipca 2020 roku. Przewodniczący I Wydziału Cywilnego zarządził w dniu 19 października 2020 roku przedstawienie akta Sądowi Okręgowemu w Krakowie, II Wydział Cywilnemu - Odwoławczemu celem rozpoznania zażalenia. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2021 roku (sygn. akt II Cz 1612/20/) Sąd Okręgowy w Krakowie, odrzucił zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie dnia 3 lipca 2020 roku w sprawie o sygn. akt I C 919/20/P. W dniu 25 lutego 2021 roku akta zostały zwrócone z Sądu Okręgowego w Krakowie. W dniu z dnia 1 marca 2021 roku wydano postanowienie, na mocy którego ustanowiono dla W. Ł. pełnomocnika z urzędu oraz wydano dalsze stosowne zarządzenia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Skarga była uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Przepis art. 2 ust. 2 tej ustawy stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Po myśli art. 1 ust. 3 powołanej ustawy, jej przepisy stosuje się zgodnie ze standardami wynikającymi z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, ze zm.). Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dotyczące wykładni art. 6 Konwencji wskazuje, że długotrwała i całkowita beczynność sądu zwykle oznacza naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji. Jeśli przewlekłość wynika z nadmiernego nagromadzenia niezakończonych spraw, dużego ich napływu w krótkim czasie itp., państwo nie ponosi odpowiedzialności na podstawie Konwencji, gdy zaległości te są tylko przejściowe i zostały podjęte rozsądne, szybkie i skuteczne środki zaradcze (wyrok Zimmermann i Steiner v. Szwajcaria z dnia 13 lipca 1983 r., A. 66, § 29; Pammel v. Niemcy z dnia 1 lipca 1997 r., RJD 1997-IV, § 69-71; Probstmeier v. Niemcy z dnia 1 lipca 1997 r., RJD 1997-IV, § 64, 66). Do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy może dojść zarówno wskutek beczynności (zaniechania), jak i wskutek działania sądu. Odpowiada temu nakaz rozważenia przy rozpoznawaniu skargi nie tylko terminowości podjętych przez sąd czynności, ale także ich prawidłowości. W konsekwencji o przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy.

Przedstawiona analiza przebiegu postępowania przed Sądem Rejonowym prowadzi do wniosku, iż zasadnie skarżący podnoszą, iż w sprawie następowały okresy nieuzasadnionej przewlekłości postępowania, w których jakkolwiek Sąd podejmował czynności to nie były one w sposób właściwy skoncentrowane. W szczególności wskazać należy, że w okresie od dnia 5 czerwca 2018 roku, kiedy to Sąd Okręgowy zwrócił akta Sądowi Rejonowemu po oddaleniu zażalenia na odmowę wyłączenia Sędziego, aż do dnia 29 października 2018 roku, kiedy to wyznaczono termin posiedzenia na dzień 13 lutego 2019 roku, który notabene został odroczony z uwagi na nieprawidłowości w zawiadomieniu

pełnomocnika na dzień 25 kwietnia 2019 roku, Sąd nie podejmował czynności zmierzające do merytorycznego rozpoznania sprawy, koncentrując się na uzupełnieniu braków formalnych pism pozwanej W. Ł. i wniosku A. Ł. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, notabene oddalonym postanowieniem z dnia 31 lipca 2018 roku. Dalej po oddaleniu w dniu 30 kwietnia 2019 roku kolejnego wniosku W. Ł. o wyłączenie Sędziego dopiero zarządzeniem z dnia 26 lipca 2019 roku termin rozprawy wyznaczano na dzień 12 września 2019 roku, a na terminie tym mimo prawidłowego wezwania pozwanych do osobistego stawiennictwa i obecności pozwanej W. Ł., Sąd odroczył posiedzenie z terminem na piśmie „do czasu uprawomocnienia się postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia”. W konsekwencji w okresie od 5 czerwca 2018 roku do 12 września 2019 roku, nie podjęto czynności zmierzających do merytorycznego rozpoznania sprawy. Następnie wobec złożenia przez pozwaną W. Ł. w zażaleniu na postanowienie o zabezpieczeniu kolejnego wniosku o wyłączenie Sędziego Referenta i oddaleniem tego wniosku w dniu 31 października 2019 roku i odrzuceniem zażalenia pozwanej na to postanowienie w dniu 24 lutego 2020 roku, którego prawomocność odnotowano z dniem 24 marca 2020 roku, aż do dnia złożenia w piśmie z dnia 17 czerwca 2020 roku kolejnego wniosku pozwanej o wyłączenie Sędziego referenta, wystosowano do strony powodowej i pozwanej zarządzeniem 25 maja 2020 roku jedno pismo procesowe pod rygorem „ujemnych skutków procesowych” zmierzające do merytorycznego wyjaśnienia sprawy.

Jakkolwiek zatem na długość postępowania w sprawie wpływ miała aktywność stron postępowania, w tym liczne składane w toku postępowania przez pozwaną wnioski m.in. o wyłączenie sędziów pierwszej i drugiej instancji, jak również środki zaskarżenia oraz braki formalne i fiskalne pism procesowych składanych przez stronę pozwaną, to jednak, poza kwestią żądania wyłączenia sędziego, nie mogą one tamować właściwego toku postępowania.

Powyższe wskazuje, iż w sprawie objętej skargą zostały w niedostateczny sposób skoncentrowane czynności procesowe przez co doszło do zwłoki w postępowaniu, co stanowi przejaw naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, czyniąc skargę w tym zakresie zasadną. Jakkolwiek jednak Sąd Okręgowy uznał skargę za zasadną co do istoty, to nie znalazł wystarczających przesłanek przemawiających za przyznaniem skarżącemu żądanej z tego tytułu kwoty. Zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 cyt. wyżej ustawy sąd może w razie uwzględnienia skargi, na żądanie skarżącego, przyznać od Skarbu Państwa odpowiednią sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20.000 zł. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. W niniejszej sprawie postępowanie zostało wszczęte w maju 2014 roku, a zatem toczy się 7 lat, co w myśl powołanego przepisu uzasadnia przyznanie kwoty 3500 zł, która jest stawką minimalną. Sąd Okręgowy określając wysokość zasądzonej na rzecz skarżących kwoty wziął pod uwagę powołane unormowania oraz poczynione powyżej ustalenia.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). O kosztach postępowania orzeczono przy zastosowaniu art. 17 ust. 2 w/w ustawy. oraz § 14 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Anna Nowak SSO Katarzyna Oleksiak SSO Liliana Kaltenbek